

Radna verzija koncepta
Ambijentalnog znanstveno-
tehnološkog parka/Muzeja
naftnog rudarstva „Petica“
4. 05. 2016. godine

Karzen i Karzen d.o.o.
Liješće 35,
10040 Zagreb

Sadržaj:

1. Potreba za osnivanjem	5
2. Analiza kompleksa – sastavne jedinice prije intervencije	5
3. Prednosti iskorištavanja kompleksa "Petica"	12
4. Predloženi smjerovi razvoja lokaliteta.....	12
5. Petica - Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park.....	13
6. Vizija i ciljevi parka.....	14
7. Karakteristike tematskog parka.....	15
8.Osnovna načela i vrijednosti	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
9. Tematika parka	16
10. Prijedlog sadržaja i oblici (alati) interpretacije	17
1. Statični sadržaj – stalni postav.....	17
2. Dinamični sadržaj.....	23
11. Potrebni objekti u parku:.....	29
12. Funkcije i aktivnosti unutar prostora.....	30
13. Dionici	34
14. Vrijednost za zajednicu.....	34
15. Vrijednosti za partnere	35
16. Primjeri dobre prakse	37
Ivanina kuća bajke (Ogulin)	37
Kulturni centar europske svemirske tehnologije (Slovenija).....	38
17. Analiza izvodljivosti.....	39
Alternativa 1: BEZ ULAGANJA – <i>Pop up</i> edukativni centar.....	39
Alternativa 2: MINIMALNA ULAGANJA – Centar za posjetitelje	39
Alternativa 3: DJELOMIČNA ULAGANJA – Muzej naftnog rudarstva.....	40
Alternativa 4: POTPUNO ULAGANJE – Ambijentalno industrijsko tematski park	40
18. Akcijski plan	41
19. Modeli upravljanja.....	43
Unaprijed definirani model upravljanja	43
Prijedlog modela upravljanja.....	43
20. Mogućnosti financiranja	45

Naručitelj:	Grad Ivanić-Grad
Izvođač:	Karzen i Karzen d.o.o.
Koncept pripremile:	mr.sc. Mirna Karzen, Stella Kalac
Operativni tim:	mr.sc. Vlatka Berlan, viša stručna suradnica za projekte i fondove Europske unije Milivoj Maršić, Pročelnik upravnog odjela za financije, gospodarstvo, komunalne djelatnosti i prostorno planiranje

Radna skupina:

Vida Pust Škrkulja	Muzej Grada Ivanić-Grada
Marko Špelić	Institut geologije
Valentin Gadža Martin Madaras	Razvojna agencija Ivanić-Grad (IGRA)
Ankica Bešter	Turistička zajednica Ivanić-Grada
Ivana Kaličanin	Crosco
Katarina Magić Košćević Ana Gašparović Maja Cepetić Rogić	Društvo prijatelja baštine
Janko Kezele	Seoski turizam Kezele
Krešimir Skupnjak	Srednja škola Ivan Švear
Dubravko Novosel Dinko Vidaković	INA d.d.

UVOD

Ovaj je koncept izrađen sa ciljem prostorno-funkcionalne i sadržajne analize lokaliteta „Petica“ te mogućnosti za pokretanje projekta Ambijentalnog znanstveno - tehnološkog parka/Muzeja naftnog rudarstva „Petica“ koji se prema mišljenju ključnih dionika grada smatra jednim od generatora turizma i gospodarstva u gradu Ivanić-Gradu.

Koncept se bazira na inicijalnom Muzejskom konceptu koji su za Grad Ivanić-Grad izradile Vladimira Pavić, prof. povj. umj., muzejska savjetnica i Vida Pust Škrgulja, dipl. latin. i povj. umj., muzeologinja¹. Također se bazira na tematskom konceptu koji je izradio stručnjak za naftno rudarstvo i geologiju, Marko Špelić. Cilj je bio ove koncepte sagledati u novom „ruhu“ uzimajući u obzir strateške smjernice razvoja turizma grada kao i svjetske trendove u razvoju suvremenih muzeja odnosno tematskih parkova. Kroz koncept su uzete u obzir komparativne prednosti lokaliteta kao što su autentičnost i jedinstvenost prostora, tema koja se može proširiti na druge teme vezane uz energiju i održivi turizam te smještaj u šumi koji pruža mogućnosti za dodatne sadržaje i integrirani turistički doživljaj.

Budući da u ovom trenutku lokalitet nije registriran kao kulturna baština niti je riješeno imovinsko-pravno pitanje odnosno dugoročni odnosi između vlasnika (INA d.d.) i Grada Ivanić-Grada kao korisnika lokaliteta, u konceptu su predstavljena dva moguća smjera realizacije Muzeja:

1. Opcija A: Petica kao Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park

Potencijal: lokalitet kao generator turističke ponude (sadržaja) grada

2. Opcija B: Petica kao Muzej naftnog rudarstva

Potencijal: Lokalitet kao simbol kulturnog i gospodarskog nasljeđa grada

Također su predstavljene mogućnosti ulaganja ovisno o smjeru koji se izabere, a to su:

Alternativa 1: BEZ ULAGANJA – Pop up edukativni centar

Bez značajnog ulaganja u prostor, lokalitet Petice može poslužiti kao povremeni edukativni centar za poticanje znanosti i inovacija.

Alternativa 2: MINIMALNA ULAGANJA – Centar za posjetitelje

Prostor upravne zgrade, zajedno s popratnim objektima optimalnog je kapaciteta za uspostavu Centra za posjetitelje.

Alternativa 3: DJELOMIČNA ULAGANJA – Muzej naftnog rudarstva

Ova bi alternativa zahtjevala zadovoljavanje uvjeta prema Zakonu u muzejima te izradu detaljnog plana pripremnih radova i muzeološke koncepcije koja bi se prvenstveno zasnivala na temi naftnog rudarstva.

¹ Prijedlog muzeološke koncepcije i organizacije muzejske djelatnosti za Muzej ivanić-grada, svibanj-lipanj 2016. godine

Alternativa 4: POTPUNO ULAGANJE – Ambijentalno industrijsko tematski park

Uspostava Ambijentalno industrijsko tehnološkog tematskog parka svakako je najatraktivniji oblik komercijalizacije i interpretacije sadržaja i prostora koji lokalitet Petice nudi.

Temeljem održanih radionica zaključak dionika bio je uspostaviti Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park kao znanstveno-edukativni, a ne samo zabavni centar koji će u manjem obujmu obuhvatiti Muzej naftnog rudarstva prvenstveno zbog valorizacije i zaštite građe kao bitan segment društveno-ekonomskog razvoja grada Ivanić-Grada. Zadaća stručnjaka bila bi integrirati oba smjera u kojima se lokalitet može razvijati u jedinstvenu cjelinu kojom se čuva i prezentira nasljeđe na način atraktivan posjetitelju iz bilo kojeg dijela Hrvatske i svijeta.

Kao hitne mjere predlaže se sljedeće:

- Pokretanje postupka preventivne zaštite kulturnog dobra i Ministarstvu kulture, Konzervatorskom odjelu,
- Prijava kompleksa „Petica“ na Ministarstvo kulture za odobrenje preventivne zaštite, čime kompleks stječe pravo prijave na natječaje fonda EU za kulturnu baštinu,
- Izmjene važećeg Sporazuma između INA d.d. i Grada Ivanić-Grada kojim će se dugoročno definirati prava i obveze obje strane kako bi se stimuliralo daljnje ulaganje u ovaj projekt,
- Presentacija projekta prema drugim privatnim tvrtkama sa ciljem ispitivanja interesa u realizaciju modela Javno-privatnog partnerstva,
- Obilazak Muzeja naftnog rudarstva u Mađarskoj i uspostavljanje suradnje važne za prijavu zajedničkih projekata te uključivanje u druge mreže sličnih muzeja u Europi.
- Ispitivanje drugih mogućnosti i izvora financiranja – za druge opcije potrebno je riješiti imovinsko-pravne odnose.

U postupku preventivne zaštite, zaključeno je da je potrebno sljedeće:

- a. zaštititi sve industrijske objekte na lokaciji kao industrijsku baštinu,
- b. preventivno zaštititi lokaciju kao kulturno dobro (uz jasnu definiciju vlasništva).
- c. iz zaštite izuzeti građevine na kojima se opravdano mogu i/ili moraju izvesti potrebni građevinski zahvati - dogradnje i adaptacije u cilju pretvorbe u funkcionalan i atraktivan muzej naftnog rudarstva (prije svega upravna zgrada, rezervoar za vodu - kružna građevina, po koncepciji predviđena za adaptaciju unutrašnjosti u multimedijски prostor za edukativne i druge sadržaje, te sjenica koja je doduše izrazito upotrebljiva kakva je, no nema neku definiranu povijesno-estetsku ili za industrijski proces važnu funkciju.

1. Potreba za osnivanjem – počeci

Ideja za osnivanjem Muzeja naftnog rudarstva u Ivanić-Gradu nametnula se logičnim potezom na osnovi stoljetne tradicije grada koja počiva na nafti. Naime, početak povijesti naftne industrije grada seže u rane tridesete godine 20. stoljeća otkrićem prvih ležišta naftne te izgradnjom pogona za iscrp ove sirovine. Pronalaskom vrijednog resursa, kompanija INA Naftaplin polako, ali sigurno širi svoj proizvodni pogon na geografskom području grada i općine. Uzlet naftne industrije šezdesetih godina u Hrvatskoj obilježio je procvat Ivanić-Grada u gospodarskom, kulturnom i društvenom smislu, a shodno tome grad dobiva nadimak "hrvatski Kuvajt".²

U prilog nadimku govore i činjenice kako u spomenutom periodu INA ostvaruje 69% društvenog proizvoda³ grada što se proporcionalno ogleda u broju zaposlenih u ovoj proizvodnoj grani (1977. godine više od 6000 radnika zaposleno je u pogonima INE⁴), a time i u poželjnosti Ivanić-Grada kao idealnog mjesta za boravak i život. Pored rudarskih objekata INA Naftaplin u grad ulaže i izgradnjom smještajnih kapaciteta, provodi druge infrastrukturne zahvate te gradi prometnice. Visok životni standard i kupovna moć građana potiču razvoj obrta, tradicionalnih zanata koji danas čine vrijedno nematerijalno nasljeđe grada. Povezanost lokalne zajednice s naftom i kompanijom INA Naftaplin zato, predstavlja mnogo više od običnog radnog odnosa. Nafta je duboko ukorijenjena u sjećanjima, emocijama građana i pobuđuje konotacije na "neka bolja, prosperitetnija vremena". Nafta je u gradu povezana kulturom, politikom, načinom življenja, društvenim vrijednostima, urbanizacijom prostora, životnim navikama. Danas, INA Naftaplin iako u manjem proizvodnom obujmu, i dalje djeluje na području Ivanić-Grada.

Tradicijska veza s proizvodnjom nafte osim u nematerijalnoj baštini, ogleda se i u infrastrukturnim elementima grada. Tako je kroz grad lako primijetiti tzv. kačaljke – ostatke proizvodnih elemenata pa i čitave napuštene proizvodne pogone i naftna polja. Jedan od pogona, bivše polje Šumećani Križ, naziva "Petica" smješten je na atraktivnoj lokaciji Graberje Ivaničko, neposredno uz šumu Žuticu. Ovaj pogon Grad je prepoznao je kao idealnu lokaciju za smještaj budućeg Muzeja naftnog rudarstva.

2. Analiza kompleksa – sastavne jedinice prije intervencije

Industrijski kompleks "Petica" smješten je na adresi Petica bb, 10313 Graberje Ivaničko i uključuje prostor površine 13.428 m² površine, i to 13.209m² zemljišta te 219 m² površine zgrada (Poslovna zgrada polja Križ i pumpaonica), sve u vlasništvu INE.⁵ Kompleks "Petica" ambijentalna je cjelina uređenog tehnološkog parka, izgrađen i korišten kao radno postrojenje INA Naftaplina tijekom 60.-70. godina 20. stoljeća. lako se u infrastrukturu tijekom godina nije kontinuirano ulagalo, prostor je djelomično održavan pa se ona se nalazi

² Izvori crnog zlata usred grada, INA, str.31

³ Monografija

⁴

⁵ Prijedlog Sporazuma o suradnji, 2014.

u zadovoljavajućem stanju, moguće ju je koristiti za određene aktivnosti. Izvan kompleksa je šuma (684.283 m²) koja je u vlasništvu Hrvatskih šuma. Ukoliko se za potrebe Muzej ustanovi da postoji potreba za proširenjem kompleksa van ograde, bit će potrebno postići sporazum sa Hrvatskim šumama o prenošenju prava korištenja (vlasništva?) na Grad/INA d.d. odnosno upravljačko tijelo ovisno o modelu upravljanja.

Sklapanjem Sporazuma o suradnji, 14.srpnja 2014. godine između Grada i tvrtke INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. Zagreb, Grad je dobio pravo korištenja predmetne nekretnine s ciljem osnivanja muzeja naftnog rudarstva i upravljanja njime.⁶ Ugovor je međutim sklopljen samo na dvije godinešto predstavlja potencijalni rizik za Grad ukoliko INA nakon isteka Sporazuma odluči ponovo preuzeti lokalitet, bez obzira na ulaganja Grada, odnosno ukoliko se između INA d.d. i Grada ne postigne optimalan sporazum o međusobnim uvjetima suradnje, ulaganja i upravljanja lokalitetom.

Unatoč ranijim pokušajima prenamjene prostora u muzej, lokalitet nije imao osnovni uvjet za prijavu na natječaje koji se odnose na kulturnu baštinu budući da nije registriran kao kulturna baština. Iz tog je razloga za kompleks Petica 2016. godine zatraženo utvrđivanje svojstva kulturnog dobra, te je započet procesu pokretanje postupka pri Ministarstvu kulture RH⁷ kojim će se kompleks Petica staviti u kategoriju privremene zaštite.

Slika 1. Iz katastra Petica čestica, 2012.

⁶ Prjedlog sporazuma o suradnji, 2014.

⁷ Prijedlog muzeološke koncepcije i organizacije muzejske djelatnosti za Muzej Ivanić-Grada, Pavić i Škrkulja, 2015.

Postojeće sastavne cjeline kompleksa čine:

1. Upravna zgrada

Upravna zgrada objekt je veličine 148,6m², rasprostanjen na tri etaže. Vrijednost investicije obnove postojeće zgrade prema troškovniku arhitekta Martina Laškara izrađenom 2015 godine iznosi 1,031,976.35 kuna.⁸ Potrebno je navesti da je taj troškovnik izrađen na temelju minimalne intervencije i obnove zgrade što bi bilo sukladno, Opciji A - Muzej naftnog rudarstva koja se opisuje u nastavku teksta. U slučaju Opcije B. - Ambijentalno industrijsko tematski park, biti će potrebno izraditi idejno rješenje i drugu projektnu dokumentaciju. U slučaju ove opcije, vidljivo je da zgrada u ovom stanju ne može zadovoljiti multimedijalnu (polivalentnu) namjenu prostora kao ni osnovne muzejske uvjete.

Zgrada je smještena na padini, a sastoji se od suterena, prizemlja i I. kata. Dimenzije prostora su približne jer ne postoji arhitektonski snimak zgrade. Suterena je površine ukupno 41,5 m², od čega kotlovnica zauzima 9 m², a 3 prostorije te sanitarni čvor ukupno 41,5 m². Prizemlje čine tri paralelne prostorije ukupne površine 39,60 m², te natkriveni pristupni balkon od 9 m². 1. kat površine je ukupno oko 67,5 m², od čega kuhinja zauzima 10,50 m² (skupa s hodnikom, odvojenim samo pregradnim zidom obuhvaća površinu oko 21m²), te s izlazom na vrt, a jedna veća prostorija od 27 m² ima izlaz na natkriveni balkon. Na 1.katu smještena su 2 sanitarna čvora.⁹

Slika 2. Upravna zgrada, ulaz u prizemnu etažu (snimila Vida Pust Škrgulja, 16. 6. 2015.)

2. Sjenica s nadstrešnicom

Ispred upravne zgrade nalazi se natkrivena sjenica. Sjenica je opremljena stolovima i klupama, te natkrivena drvenom i metalnom konstrukcijom s brajdom. Elementi su očuvani, održavani i spremni za upotrebu.

⁸ Procjena vrijednosti investicije

⁹ Prijedlog muzeološke koncepcije i organizacije muzejske djelatnosti za Muzej Ivanić-Grada, Pavić i Škrgulja, 2015.

Slika 3. Sjenica s natrešnicom (snimila Stella Kalac, 2015.)

3. Zidani rezervoar za vatrogasnu vodu (potrebne su dimenzije)

Prostor Petice obuhvaća veliki zidani rezervoar tružnog tlocrta. Spremnik je u potrebno u potpunosti očistiti i prilagoditi načinu korištenja. Rezervoar ima otvoreni ulaz sa stražnje strane. (potrebne su dimenzije)

Slika 4. Zidani rezervoar za vatrogasnu vodu (snimila Mirna Karzen, 2015.)

4. Spremnik suhe nafte

Spremnik suhe nafte najatraktivniji je objekt lokaliteta koji oblikom podsjeća na podmornicu. Spremnik je metalan, fiksni je dio postrojenja i potrebno ga je očistiti i adekvatno opremiti.

Slika 5: Spremnik suhe nafte (snimila SK, 2015.)

5. SPREMNIK

Metalni spremnik s ljestvama najveći je objekt na lokalitetu. Krov spremnika je velika platforma promjera 15m, blago stožasta. Spremnik je prazan i ima ljestve za spuštanje, te jedna ili dvoja vrata sa strane koja su služila kao ulaz u spremnik za slučaj tehničkog pregleda, čišćenja i slično. Postojanje vrata je bitno jer u tom slučaju nije potrebno intervenirati ili otvarati ulaze u ovaj spremnik koji se smatra muzejskom građom, te je u slučaju prenamjene sadržaja omogućen ulaz posjetiteljima.¹⁰

¹⁰ Janko Kezele, komentar (placemaking radionica, 15.03.2016.)

6. SPREMNIK

Centralni i najviši objekt lokaliteta metalni je spremnik (kolona). Spremnik ima ljestve putem kojih se moguće popeti na vrh spremnika. Platforma na vrhu promjera je cca 5m.¹¹ Također treba provjeriti ima li ulaznih vrata.

¹¹ Janko Kezele, komentar (placemaking radionica, 15.03.2016.)

4. Postrojenje za dehidraciju nafte (treater)
5. Pogon za precrpavanje suhe nafte (pumpaona)
6. Kotlovnica
7. Ulazni spremnik za kapljevinu
8. Procesni spremnik za odvajanje nafte
10. Bušaći toranj (izvan ograde)

U sklop povijesnih znamenitosti u neposrednoj blizini kompleksa, ali izvan ograde se, osim bušaćeg tornja, nalaze još dva objekta povijesno-dokumentarne vrijednosti. To su konzervirana crpka – (12) njihalica Križ 1 koja već sada funkcionira kao spomenik početku eksploatacije nafte u Šumećanima (njihalica je konzervirana i održavana, uz nju stoji i tabla s osnovnim podacima) te, u ovom trenutku zapušten i neodržavan, nedovoljno identificiran (13) spomenik u II. Svjetskom ratu palim naftašima (od betona i metalnih elemenata, s jedva vidljivim natpisima i sa simboličkim obilježjima iz vremena države SFRJ, spomenik postavio kolektiv Naftaplina Graberje,1963.).¹²

11. Prostor Udruge branitelja KDVIN

¹² Prijedlog muzeološke koncepcije i organizacije muzejske djelatnosti za Muzej Ivanić-Grada, Pavić i Škrkulja, 2015.

Na prostoru lokaliteta smještena je manja zgrada, preuređena u prostor Udruge branitelja KDVIN. U njoj su članovi Udruge uredili spomen postav KDVIN. Zgrada Sporazumom nije predviđena kao jedan od objekata za korištenje prostora budućeg muzeja. Potrebno je uspostaviti neki oblik suradnje i dogovora sa članovima Udruge kako bi prostor mogao biti iskorišten za aktivnosti od obostranog značaja.

3. Prednosti iskorištavanja kompleksa "Petica"

Uvidom u stanje kompleksa utvrđene su sljedeće prednosti koje kompleks posjeduje, a mogu biti značajne za kreiranje turistički atraktivnog proizvoda:

- očuvana infrastruktura - potrebni zahvati manjeg opsega
- specifičnost ambijenta – simbioza prirode i objekata u prostoru (cjelodnevno iskustvo, povezivanje s ostalim oblicima turizma)
- atraktivna dinamika prostora – samostalne komponente (rezervoari, ostali objekti)
- dovoljno kapaciteta za komercijalne aktivnosti
- blizina Zagreba i većih gradova (dobra prometna povezanost)
- postojeća tradicija (naftna industrija, lječilište Naftalan) – asocijacija grada s naftom
- pozitivne asocijacije razvoja lokalne zajednice s industrijom nafte u gradu (INA je prepoznatljiv brend u RH)

4. Predloženi smjerovi razvoja lokaliteta

U sklopu izrade Strategije razvoja turizma grada Ivanić-Grada provedene su četiri radionice s članovima lokalne zajednice koje su činili dionici u turizmu i potencijalni dionici budućeg kompleksa Petica. Kako bi se ispitanike potaknulo na aktivno kreiranje sadržaja budućeg muzeja odnosno tematskog parka održana je jednodnevna placemaking radionica na samom lokalitetu. Cilj ove radionice bio je testirati predložene zamisli o sljedećim pitanjima:

- Što muzej današnjice treba predstavljati? Kako bi ga trebalo nazvati?
- Koje su potencijalne prostorne funkcije unutar lokaliteta i njima pripadajuće aktivnosti?
- Koje su prednosti i nedostaci muzejske koncepcije i kako ju unaprijediti?

U razgovoru sa sudionicima, detektirane su dvije struje mišljenja tj. dva smjera u kojima bi razvoj kompleksa Petica mogao krenuti. Obzirom na dvije različite tipologije objekta prepoznata su i dva potencijala prostora.

Predloženi smjerovi:

1. Opcija A: Petica kao Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park

Potencijal: lokalitet kao generator turističke ponude (sadržaja) grada

2. Opcija B: Petica kao Muzej naftnog rudarstva

Potencijal: Lokalitet kao simbol kulturnog i gospodarskog nasljeđa grada

Temeljem održanih radionica zaključak dionika bio je uspostaviti Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park koji će u manjem obujmu obuhvatiti Muzej naftnog rudarstva prvenstveno zbog valorizacije i zaštite građe kao bitan segment društveno-ekonomskog razvoja grada Ivanić-Grada. Zadaća stručnjaka bila bi integrirati oba smjera u kojima se lokalitet može razvijati u jedinstvenu cjelinu kojom se čuva i prezentira nasljeđe na način atraktivan posjetitelju iz bilo kojeg dijela Hrvatske i svijeta.

Grafički prikaz: odnos tematskog parka i muzeja

5. Petica - Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park

Ideja za transformacijom prostora Petice u ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park prije svega je nastala iz potrebe za novim, posebnim turističkim sadržajem kojeg grad Ivanić-Grad može ponuditi posjetitelju. U ovom slučaju, lokalitet Petice sadržajno mora predstaviti mnogo više od klasičnog muzeološkog prikaza procesa proizvodnje nafte i kulturnog nasljeđa. Ambijentalno industrijsko tehnološki tematski park interaktivni je centar zabave, otkrivanja i učenja o nafti, ali i puno šire – energiji i drugim povezanim temama što ćemo objasniti u nastavku. Ovaj park trebao bi biti mjesto poticanja inovacija i izvrsnosti, tehnološkog napretka i razvoja, otvoreno novim pristupima učenja i spoznaje. Zato, očuvana baština naftnog rudarstva može biti samo jedna od brojnih sadržajnih / programskih komponenti parka. Misao vodilja prilikom izrade ove koncepcije bila je stvoriti muzej 21.

stoljeća kojeg će okarakterizirati interaktivni elementi, zabavni sadržaji, nove metode edukacije te višestruka orijentiranost na posjetitelja.

Usporedba tradicionalnog i suvremenog muzeja prikazuje što ambijentalno industrijsko tehnološki park Petica mora, a što ne smije biti:

TRADICIONALNI MUZEJ	MUZEJ 21. STOLJEĆA
<ul style="list-style-type: none"> • Statičan • "dosadan" 	<ul style="list-style-type: none"> • Dinamičan • zabavan i popularan
<ul style="list-style-type: none"> • orijentiran na sadržaj (interpretacija neprilagođena posjetitelju) 	<ul style="list-style-type: none"> • orijentiran na posjetitelja (interpretacija prilagođena posjetitelju)
<ul style="list-style-type: none"> • uloga: očuvati sadržaj 	<ul style="list-style-type: none"> • uloga: očuvati, ali i stvoriti novi sadržaj i doživljaj
<ul style="list-style-type: none"> • mjesto prolaska • crpi sredstva 	<ul style="list-style-type: none"> • mjesto susreta • održiv- vođen kao biznis
<ul style="list-style-type: none"> • nepovezan s kulturnim i turističkim sadržajem grada 	<ul style="list-style-type: none"> • integriran u kulturni i turistički identitet grada

TABLICA 1. Usporedba tradicionalnog i suvremenog muzeja, izradila Stella Kalac

Prema Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske¹³ „gradnja tematskih parkova postavljena je kao jedan od prioriteta u Strategiji razvoja turizma do 2020. godine, a cilj je otvaranje parkova posvećenih obiteljskoj rekreaciji, podizanju adrenalina ili edukaciji“.

6. Vizija i ciljevi parka

U razgovoru s turističkim dionicima koncept ovog tematskog parka zamišljen je u mnogo širem smislu od klasičnog muzeja naftnog rudarstva. Prostor parka tematski mora obuhvatiti ne samo naftno rudarstvo, već znanost i tehnologiju u najširem mogućem smislu pojma. Fokusom na spomenuto otvara se paleta mogućnosti vezana uz sadržaj, uključene dionike, gospodarske i društvene sektore s krajnjim ciljem popularizacije znanosti, inovacija i kulture. Također, izbjegavanjem korištenja pojma "nafta" mogu se izbjeći negativne asocijacije povezane s industrijom, zagađenjem. Dodatna specifičnost tematskog parka proizlazi iz urbano ruralne dimenzije koju valja istaknuti.

Prijedlog vizije:

Kompleks Petica je autentičan tematski park koji privlači posjetitelje iz cijelog svijeta zbog svojeg jedinstvenog spoja znanosti, tehnologije, umjetnosti i prirodnih resursa upotpunjen inovativnim i interaktivnim multimedijalnim doživljajima (za sve generacije).

¹³ Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske 2020, Ministarstvo turizma, str. 38

Sukladno viziji park tematski mora biti povezan sa energijom, pri čemu je značenje pojma višestruko:

a) energija kao simbolika - univerzalni pokretač, životna, djelotvorna sila, priroda, sklad prirode i čovjeka, umjetnost, filozofija življenja, inovacije, snaga, holistički pristup

b) energija kao znanstveno edukativna komponenta – povezane teme čine kinetička energija, potencijalna energija, toplinska energija (toplina), unutarnja energija, električna energija, kemijska energija; energetika, alternativni oblici energije, održivi razvoj, ekologija, okoliš

Ciljevi:

1. Valorizirati i zaštititi kulturnu baštinu vezanu uz naftno rudarstvo i srodne znanosti
1. Popularizirati znanost među mladima (naftno rudarstvo, energija, IT) na edukativan, interaktivan i zabavan način
2. Promovirati stvaranje tehničkih i društvenih inovacija kroz spoj znanosti, tehnologije, umjetnosti i kulture
3. Promicati međusektorsku suradnju u svim segmentima planiranja, provedbe i promocije Muzeja/tematskog parka
4. Djelovati kao generator razvoja turizma i brendiranja grada Ivanić-Grada kao turističke destinacije

7. Karakteristike tematskog parka

Promišljanjem o potencijalnim posjetiteljima i korisnicima sadržaja ovog parka definirano je nekoliko karakteristika koje prostor mora zadovoljiti kako bi generirao posjećenost:

1. Interaktivnost

Interaktivnost označava aktivno, participativno sudjelovanje u kreiranju sadržaja i usvajanju novih znanja i vještina. Ovaj pristup podržava učenje iskustvom, stvaranjem doživljaja što podrazumijeva bolju prilagođenost sadržaja posjetitelju. Interaktivnost u ponudi mora uključiti nove oblike komunikacije i interpretacije kao što su pametna digitalizacija (vizualizacija / izvedba rješenja korištenjem informacijske tehnologije), svečulna interpretacija (uključivanje i povezivanje svih osjetila), storytelling (pretvaranje informacija u smislenu priču s emocionalnim komponentama) te naposljetku, proaktivnu strategiju vođenja. Interaktivnost sadržaja omogućuje posjetitelju postati aktivan korisnik prostora, što dovodi do stvaranja novog, posjetitelju prilagođenog, iskustva.

2. Autentičnost

Autentičnost parka najvažnija je komponenta turističke atraktivnosti. Adekvatnom simbiozom urbanog postrojenja, ruralnog krajolika i interaktivnog sadržaja moguće je postići autentičnost, te diferencirati ovaj park od ostalih sličnih turističkih sadržaja u okolini,

Hrvatskoj, pa i regiji. Ambijentalna specifičnost lokaliteta prednost je koju svakako treba iskomunicirati posjetitelju i dobro povezati sa sadržajem koji će se nuditi.

3. Cjelovit, potpuni doživljaj

Dinamika prostora pruža mogućnosti za kreiranjem cjelovitog doživljaja. Prostor, iako ne prevelike površine, sadrži dovoljno dinamičnih komponenti (zgrada, rezervoari, sjenica, šuma, livada...) koje je potrebno smisljeno, sadržajno odvojiti tako da pružaju različita iskustva, ali pod zajedničkim "nazivnikom" tematskog parka.

4. Integracija s ostalim turističkim sadržajima

Postojeći oblici turizma (eno/gastro turizam, cikloturizam,...) lako se nadovezuju na idejnu koncepciju parka i kao takvi obogaćuju turističku ponudu grada. Integriranje turističke ponude sa ponudom parka može dovesti i do prepoznavanja potreba za nekim novim oblicima turizma kao i do oplemenjivanja postojećih sadržaja. Uspostava parka u marketinškom smislu bi svakako doprinjela popularizaciji ostatka turističke ponude grada te omogućila cjelovito i jedinstveno brendiranje grada Ivanić-Grada.

U nacrtu Strategije razvoja turizma grada Ivanić-Grada¹⁴ stavlja se poseban naglasak upravo na pokretanje Muzeja naftnog rudarstva/tematskog parka kao generatora razvoja turizma te integraciju posebnih oblika turizma kao što je kulturni turizam ciklo-turizam, pustolovni (kroz pokretanje dodatnih sadržaja u obližnjoj šumi), gastro (blizina seoskog turizma Kezele i drugih seoskih gazdinstava), medicinski odnosno zdravstveni turizam koji se u budućnosti planira razvijati u sklopu Specijalne bolnice Naftalan. Kako se navodi u Strategiji:

U osmišljavanju tematiziranih doživljaja trebalo bi slijediti sljedeće principe:

- *idealna prilika za bijeg od stresne svakodnevnice,*
- *zabava, edukacija i rekreacija,*
- *fizička i intelektualna stimulacija.*

Stoga, izgradnju optimalne strukture turističkog proizvoda grada Ivanić-Grada treba temeljiti kako na sportsko – rekreacijskim i kulturno-povijesnim značajkama naselja i okolice, tako i na odrednicama tržišne potražnje koja zahtijeva skup osmišljenih turističkih doživljaja¹⁵.

9. Tematika parka

Ambijentalno industrijsko-tehnološki tematski park svojom tematikom mora obuhvatiti:

1. Prikaz industrije nafte, procesa rafiniranja i prerade nafte, proizvode i popratne proizvode.

¹⁴ U tijeku je izrada Strategije razvoja turizma grada Ivanić-Grada 2020 sa akcijskim planom odnosno ključnim investicijskim projektima, Karzen i Karzen d.o.o.

¹⁵ Nacrt Strategije razvoja turizma grada Ivanić-Grada 2020, Karzen i Karzen d.o.o.

2. Detaljan uvid u moguću interpretaciju pronaći u Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica autora Marka Špelića, izrađenog za Strategiju razvoja turizma grada Ivanić-Grada.
3. Ostali oblike i vrste znanosti i energetike
4. Ekologija, okoliš, održivi razvoj
5. Inovacije i tehnološke promjene (izazovi)
6. Umjetničko, sociološko, antropološko, kulturno propitivanje i interpretacija povezanih tema

Razvoj dodatnih sadržaja u sklopu Muzeja/tematskog parka kao što su adrenalinski park u obližnjoj šumi, zip line sa tornja Petice i slično za Ivanić-Grad znače dodatno proširenje ponude posebnim turističkim atrakcijama, privlačenje novih ciljanih potrošača, produljenje sezone na najmanje šest do deset mjeseci te doprinos razvoju novih oblika turističkih proizvoda grada Ivanić-Grada kao željene turističke destinacije kontinentalnog turizma.

10. Prijedlog sadržaja i oblici (alati) interpretacije

1. Statični sadržaj – stalni postav

Sadržaj statičnog oblika obuhvaća postojeću muzejsku građu definiranu u xy (VIDA MUZEJ) (prilog xy. Osim što je sam lokalitet zanimljivo tradicijsko nasljeđe, unutar lokaliteta predviđa se mjesto koje će okupiti postojeće eksponate i građu. Važno je naglasiti kako postojeća građa mora biti interpretirana na način zabavan i zanimljiv posjetitelju (nije potrebno sve izložiti prema fazama procesa ili kronologiji) što uključuje alate moderne tehnologije, interaktivne sadržaje, odabir onog sadržaja koji će posjetitelju biti zanimljiv. Mogući prostor namijenjen čuvanju i interpretaciji statičnog sadržaja je upravna zgrada u kombinaciji sa nekim drugim elementima na lokalitetu (Opcija A) ili nova zgrada u sklopu kompleksa (Opcija B) što će se definirati u drugoj fazi izrade idejnog rješenja i koncepta Muzeja/tematskog parka. Kod interpretacije odabrane teme (ili više njih) važno je voditi računa o prostornom ograničenju i ostavljanju dijelova pogona za druge, dinamične ili komercijalne sadržaje. Ukoliko je moguće, statični postav mogao bi biti rotacijskog tipa. Poseban naglasak u interpretaciji stavljen je na dizajn – "**dizajn koji priča priču**". Vizualni elementi moraju biti konzistentni, atraktivni i istovremeno suptilni i nenametljivi. Primjer dobrog dizajna je norveški Muzej znanosti i tehnologije koji uključuje stalni postav na temu nafte i plina – naftne rezerve i njihov utjecaj. Postav istražuje ekonomske, ekološke, znanstvene i društvene posljedice norveških rezervi nafte, a izrađen je od strane arhitektonskog biroa CoDesign i izložbenih dizajnera studija Gagarin.

Slika: norveški Muzej znanosti i tehnologije, postav na temu nafte i plina

Izvor: http://gagarin.is/work/oil_and_gas/

Alati za interpretaciju:

1. 3D i drugi alati
2. audio vizualni alati
3. taktilni, pomični objekti
4. ostali multimedijски & digitalni alati interpretacije
5. izložbeni i interaktivni pano/zid
6. dijelovi postrojenja
7. ostalo

Slika: interaktivni interpretacijski elementi

Izvori: www.magpie-studio.com/

www.gramfeed.com/instagram/405164910412359309_19501336,

www.devocite.com/?page_id=49

Slika: interaktivni postav za djecu

Izvor: www.seattletimes.com/outdoors/weekend-calendar-26/

www.littlehiccups.net/2013/09/exploratorium.html

www.porticogroup.com/portfolio/museums_and_visitor_centers/utah_field_house_of_natural_history/

Slika: Muzej nafte Miri, Malezija

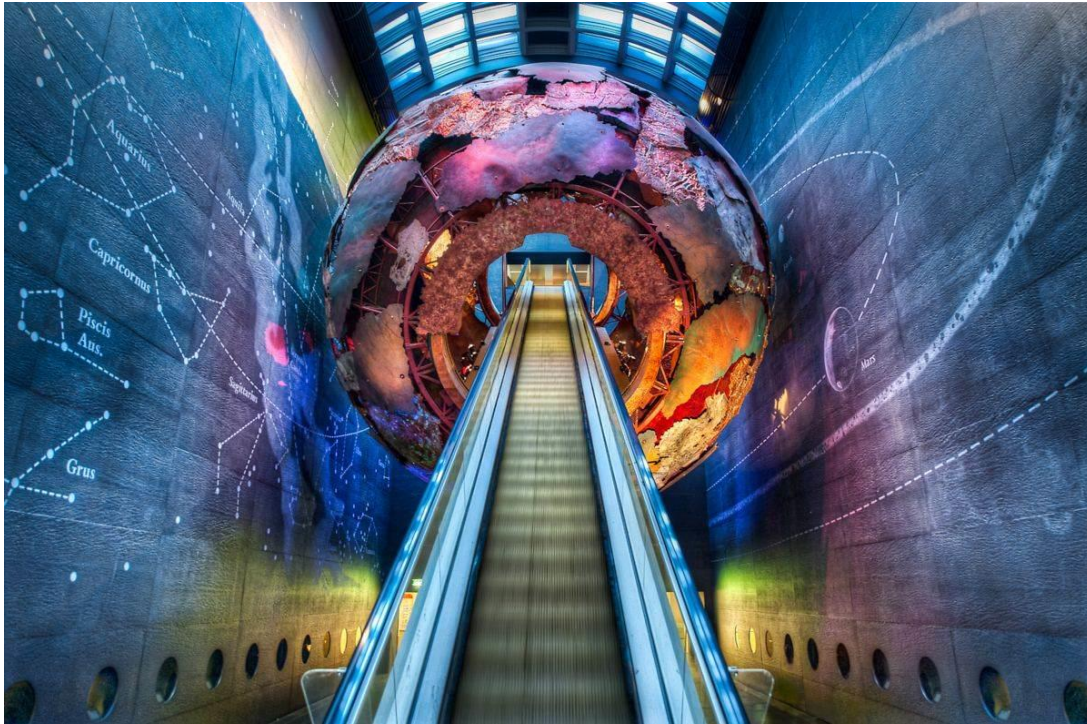
Izvor: www.sarawak.attractionsinmalaysia.com/Petroleum-Museum-Miri.php

Prijedlog tema:

1. Put u središte Zemlje – geologija ugljikovodika

Prikaz procesa nastanka nafte (ugljikovodika) kroz vrijeme, uvjeti okoliša nastanka gledani kroz prizmu ciklusa kruženja ugljika u prirodi. Odgovoriti na pitanja, što je nafta, koja su njena svojstva, a koje su primjene. Prikazati proces: sedimentacija, (gdje se to ugljikovodici nalaze, unutar mikroskopskih šupljina, a ne unutar podzemnih bazena, kaverni, spilja), nastanak matične stijene (stijene unutar kojih se generiraju nafta i plin), generiranje nafte i plina pri određenim uvjetima, kolektorske stijene, pokrovne i izolatorske stijene, sve do izdvajanja, migracije, nastanka zamki, očuvanja, nastanka ležišta i pravovremenosti pronalaska istih (za poneka ležišta smo došli prerano ili prekasno, u milijunima godina) te eksploatacije. Ukratko, odgovoriti na pitanje kako je nafta nastala prema znanstveno

prihvaćenoj teoriji o nastanku iste s naglaskom na shvaćanje geološkog poimanja tijeka vremena u milijunima godina.¹⁶

Slika: Natural History Museum, London, ulaz u muzej,

Izvor: www.twistedifter.com/2012/09/entrance-to-the-natural-history-museum-london/

2. Kako nastaje nafta? – istraživanje i bušenje

Cjelina bi ukratko trebala definirati pojam istraživanja kao sponu između geologije i eksploatacije ugljikovodika. Opisati koji se to geološki radovi provode prije bušenja i zašto, a koji za vrijeme bušenja. Što je to bušenje, kako se radi, na koji način. Cjelina „Bušenje“ trebala bi se svojim najvećim dijelom postaviti u vanjskim prostorima. Uvodni dio, općeniti teoretski dio može se nalaziti unutar zgrade. Nastavak i prikaz funkcioniranja jednog bušačkog postrojenja uz upotrebu već postojeće infrastrukture prikazati kretanjem uz stazu unutar današnje Otpremne stanice Križ, odnosno, budućeg parka.¹⁷ Cilj teme prikazati je specifične i zanimljive tehnološke procese dobivanja nafte s maksimalnom interaktivnošću i uključivanjem posjetitelja u procese (upravljanje pogonom i sl.). Izvrstan primjer kako interpretirati temu jest norveški Muzeju nafte (<http://www.norskolje.museum.no/en/>) kojeg načinom interpretacije i dinamičnim sadržajem (aktivnostima) treba uzeti kao referentni primjer dobre interpretacije ove teme.

¹⁶ Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica, Špelić, 2016.

¹⁷ Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica, Špelić, 2016.

Slike: Norveški muzej nafte

Izvor: www.facebook.com/Norsk-Oljemuseum-314948014061/timeline?ref=page_internal

3. Sva lica nafte – rafiniranje nafte i prikaz naftnih derivata (proizvodi od nafte), nafta u svakodnevnom životu

Cjelinom bi se trebao objasniti proces rafiniranja nafte i krajnjeg proizvoda, destilata (benzin, kerozin, dizelsko gorivo). Isto tako objasniti i ostale aspekte prerade nafte poput petrokemije te krajnjih proizvoda iste. Objasniti tehnički, stručni, kemijski i ekonomski aspekt. Navedena cjelina može biti postavljena uz sam početak muzeja kako bi se pri ulazu uočio i krajnji materijalni produkt cijele naftne industrije.¹⁸ Cilj cjeline je osvijestiti posjetitelja kako je nafta svakodnevno u njegovom okruženju kroz prikaz različitih "neočekivanih" proizvoda od nafte poput žvakaćih guma, kozmetike, odjeće, mobiteli, igračke i sl.

¹⁸ Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica, Špelić, 2016.

Graphic: Rachel Niebergal, Calgary Herald. Source: ioga.com.

Slika: proizvodi dobiveni iz nafte, <http://www.wrongkindofgreen.org/blog/>

Izvor: www.canada.com/Things+made+from/9835480/story.html

4. Život naftnog rudara – ekonomski, kulturološki, sociološki značaj nafte - tematske zbirke (fotografije, alati, namještaj, priče)

Unutar cjeline prikazat će se sažeti povijesni pregled interakcije nafte i ljudi. Navedena tema može se nalaziti unutar prostorija današnje zgrade, ali i njezini odvojeni dijelovi mogu biti u službi ostalih tematskih cjelina cijelim prostorom budućeg muzeja (parka). Povijesni dio može krenuti od svjetske povijesti, zatim osvrst na zbivanja unutar Hrvatske te na kraju, značaj naftne industrije za razvitak Ivanić-Grada i šire okolice.¹⁹ Bitno je napomenuti da, kronološki slijed, nije fiksna i podložan je promjenama. Ovom cjelinom važno je dati značaj ljudima, ljudskom karakteru i pričama. Svrha cjeline nije nafta sama po sebi, ona se provlači kroz priče ljudi, njihove navike, svakodnevnicu i okruženje. Cilj cjeline dati je "humani" karakter nafti.

5. Svijet minerala – tema povezana sa temom o postanku nafte daje razne mogućnosti interpretacije koje se osim nafte bave i geologijom, prikazom stijena, minerala, biljnog i životinjskog svijeta).

¹⁹ Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica, Špelić, 2016.

Slika: interpretacija stijena (za penjanje), minerala i geologije

Izvor:

www.respectmyplanet.org/publications/wp-content/uploads/2014/11/mi_geology1.jpg

www.fishandfeathers.nl/united-states/denver-museum-of-nature-and-science/

www.facebook.com/Norsk-Oljemuseum-314948014061/timeline?ref=page_internal

6. Budućnost nafte? – ekološki održivi procesi (pridobivanje ugljikovodika, povezane teme)

Ostale teme:

1. Transport nafte
2. Druge teme (hall of fame, klimatske promjene, okoliš, konkretan case study, kako cijena nafte utječe na svjetsku ekonomiju, politika i nafta, sigurnost i zdravlje, tržišta nafte, što je naftalan i kako se koristi..)

Sve predložene teme moraju se kombinirati s ostalim dinamičnim sadržajem.

2. Dinamični sadržaj

Radionice, labovi, interaktivni satovi neki su od predloženih načina interpretacije naftne baštine, naftnog rudarstva i ostalih povezanih tematika. Prednost ovog načina interpretacije i učenja je u modularnosti koja otvara prostor za kontinuiranu nadogradnju i mijenjanje novim sadržajem. Postojeći spremnici, motorna vozila i vanjske površine poput sjenice idealni su za aktivnosti ovog tipa. Fokus parka upravo je na dinamičnom sadržaju koji korisniku nudi više od samog pregleda određene tematske cjeline. Također, dio dinamičnog sadržaja mora podupirati tematiku statičnog postava.

2.1. Dinamični kratkotrajni sadržaj

Kratkotrajni sadržaji poput natjecanja, izložbi, predavanja i ostalih događanja nužni su za popularizaciju i vidljivost parka. Čitav prostor parka moguće je koristiti za kratkotrajne aktivnosti. Potrebno je osigurati adekvatan prostor (dimenzije, opremljenost, alati, instrumenti) za izvedbu.

Oblici sadržaja:

1. Natjecanja (školska, fakultetska) iz povezanih tematskih područja

Primjeri aktivnosti:

Freshhh, međunarodno online natjecanje čiji je cilj približiti svijet naftne industrije mladim ljudima različitih struka i usmjerenja te ih zainteresirati za rad u ovom dinamičnom području, kojeg je i INA dio. U natjecanju sudjeluju tročlani timovi studenata tehničkih i poslovnih fakulteta igrajući izazovnu online igru „MOiL Tycoon“ u kojoj upravljaju virtualnom naftnom kompanijom.²⁰ Junior Freshhh izazov je u kojem se srednjoškolci iz cijele Hrvatske natječu za vrijedne nagrade rješavajući u tročlanim timovima zanimljive i zahtjevne zadatke iz matematike, fizike, kemije, biologije i zemljopisa.²¹

„Slagalice“ je case study natjecanje u Hrvatskoj namijenjeno srednjoškolcima, a organizira ga portal za srednjoškolce Srednja.hr. Kao zlatni partner projekta, INA je bila domaćin finala. U sklopu Ininog slučaja, natjecatelji su imali zadatak osmisliti gorivo budućnosti; predložiti koju sirovinu bi koristili za dobivanje takvog goriva, analizirati prednosti i nedostatke uvođenja novog goriva na tržište, osmisliti letak za promociju te riješiti matematički zadatak.²²

2. Tematska predavanja vezana za aktualna svjetska, nacionalna događanja (pr. tjedan nafte, Dan planeta Zemlje, mjesec energetike i sl.)

3. Putujuće izložbe i gostovanja

4. Škole u prirodi

5. Summiti stručnjaka

6. Tehnološki sajmovi (inovacije, robotika...)

2.2. Dinamični dugotrajni sadržaj

Sadržaj koji uključuje ljetne kampove, škole i ostale višednevne ili kontinuirane aktivnosti na prostoru.

Oblici sadržaja:

1. Kontinuirane kreativne radionice

DIY radionice- izrada proizvoda od nafte (ili naftalana), drugih proizvoda koje posjetitelj može ponijeti kao suvenir, stvaralačke, umjetničke radionice, IT radionice (izrada igara, aplikacija) i sl.

²⁰ <http://www.ina.hr/INA-za-mlade>

²¹ <http://www.ina.hr/INA-za-mlade>

²² <http://www.ina.hr/INA-za-mlade>

Slika: suveniri i izrada suvenira, radioničke aktivnosti

Izvor: www.s-media-cache

ak0.pinimg.com/originals/5d/61/9b/5d619b466043bc967d9d9da744e50d72.jpg

www.facebook.com/Norsk-Oljemuseum-314948014061/timeline?ref=page_internal

www.kidscentralchennai.com/photo-gallery/

2. Eksperimentalni laboratorij za djecu i odrasle

Simulacije laboratorijskih istraživanja, testiranja naftnih produkata, procesa i proizvoda, tehnološki laboratoriji za rad i proizvodnju.

Slika: primjeri laboratorijskih aktivnosti za djecu i mlade

Izvor: www.petroleummuseum.org/shop/paleolab-t-rex-or-archaeopteryx-excavation-kit/

www.facebook.com/Norsk-Oljemuseum-314948014061/timeline?ref=page_internal

3. Role playing igre /misije

Virtualne i stvarne zabavno-edukativne igre namijenjene posjetiteljima svih uzrasta.

4. Predavanja, diskusije, rasprave

Informiranje posjetitelja aktualnim temama, znanstvenim inovacijama, dilemama, predavanja komplementarna postavu. Primjerice, ukoliko je aktualan postav na temu **Život**

naftnog rudara, moguće je organizirati "*Živu knjižnicu*" u kojoj nekadašnji naftni rudari prepričavaju zanimljive priče posjetitelju. Mogućnosti su brojne.

5. Putujuće izložbe, predstave i demonstracije

Umrežavanje s lokalnim kulturnim djelatnicima i znanstvenicima otvara mogućnosti interpretacije teme i promocije sadržaja na lokalitetu, ali i izvan njega. Promoviranjem parka kroz školske predstave, pup labove i drugo u dogovoru sa školama može pojačati vidljivost parka ciljanoj skupini. Udruga Prijatelji baštine tako je 2015. godine izdala dječju slikovnicu na temu nafte kojom se tematika nastoji približiti dječjem uzrastu.

Slika: moguće demonstracije i putujući set za testiranje nafte

Izvor: www.facebook.com/Norsk-Oljemuseum-314948014061/timeline?ref=page_internal
www.oceanstaroec.com/edu_knowledge_box.htm

6. Sajmovi, izložbe i natjecanja inovacija

Primjer aktivnosti:

U Ivanić-Gradu 2014. održana je međužupanijska izložba inovacija uključenih u Zajednicu tehničke kulture Zagrebačke županije. Izložba je okupila učenike osnovnih i srednjih škola koji su demonstrirali svoja inovativna rješenja i natjecali se na najbolju inovaciju. Cilj izložbe bio je popularizirati znanost, tehničku kulturu i povezati mlade inovatore s mentorima i inovativnim tvrtkama.²³ Park tako otvara mogućnosti nadogradnje postojećim natjecanjima i izložbama u Ivanić Gradu koje je moguće održavati kontinuirano ili svojom tematikom i infrastrukturom može dovesti druga natjecanja i izložbe u regiji upravo na ovaj lokalitet.

7. Međunarodne, regionalne, nacionalne ljetne škole (fakulteti)

²³ <http://suza.fer.hr/>

8. Kampovi i višednevna okupljanja mladih

Primjer aktivnosti:

Ljetni kamp robotike – prvi ovakav kamp planiran je za srpanj 2016. godine u organizaciji Hrvatskog saveza robotike, Grada Ivanić-Grada, Društva prijatelja baštine i drugih partnera i sponzora. Kamp je namijenjen osnovnoškolcima koji će kroz petodnevnu školu naučiti osnove robotike i biti u mogućnosti izraditi jednostavan robot.

Znanstveni kampovi (Fora radionice, Korak do znanosti) su kreativno-znanstveni kampovi namijenjeni dječjem uzrastu u trajanju od nekoliko dana. Kamp se bazira na jednostavnim znanstvenim pokusima, izradom proizvoda (igračaka) i drugim igrama za djecu kojima se nastoji pobuditi interes djeteta za različitim znanostima i tematikama poput svemira, kemije, planeta Zemlje i sl. Kampovi se kombiniraju s aktivnostima na otvorenom.

Slika: dječji znanstveni kampovi u Hrvatskoj

Izvor: www.korakdoznanosti.com

www.facebook.com/Fora-radionice-203401356486994/timeline?ref=page_internal

9. Korporativni programi kompanija u sektoru naftne industrije, IT-a, energetike

Primjeri aktivnosti:

Primjeri aktivnosti uključuju INA Growww program i PIMS akademiju. INA Growww program usmjeren je na zapošljavanje mladih talenata različitih stručnih profila - Za vrijeme trajanja staža, pripravnik prolazi kroz program poslovne edukacije s ciljem upoznavanja svih djelatnosti kompanije i širokog spektra poslovnih događanja, kao i Ininih rafinerijskih postrojenja i naftno - plinskih pogona. PIMS AKADEMIJA poslijediplomski je program specijalizacije iz optimizacije lanca opskrbe u naftnoj industriji. Polaznici programa imaju priliku steći obrazovanje i praktične vještine u području optimizacije lanca opskrbe u naftnoj industriji kroz edukacije u poslovanju i tehnologiji rafinerijske obrade, trgovini te logistici u petrokemijskoj industriji. Također, najbolje ocijenjeni polaznici Akademije imaju priliku za zaposlenje u MOL Grupi. PIMS akademija traje dva semestra i održava se u Mađarskoj (u

Veszprému i rafineriji Danube). Sva su predavanja na engleskom jeziku. Financiranje programa za odabrane kandidate u cijelosti je pokriveno od strane MOL Grupe.²⁴

Slika: PIMS Akademija 2015., GROWWW program

Izvor: <https://www.linkedin.com/biz/3497285/feed?start=10>

<http://jobzvilla.com/2016/03/05/mol-growww-2016-program-for-trainee/>

10. Artists in residence programi

Specijalizirani programi koji umjetnicima i ostalim kreativcima nude mogućnost višednevnog boravka na lokalitetu i stvaranja umjetničkih sadržaja, diskursa, istraživanja i suradnje. Ukoliko je moguće prenamijeniti spremnike ili izgraditi smještajne jedinice program ovog tipa može se ostvariti. Također, osim na umjetnike, ponude može biti orijentirana na druge struke pa tako, primjerice, mogu postojati scientists in residence, innovators in residence programi i sl. Poanta programa je ponuditi ekskluzivnost, boravka na lokalitetu uz potpunu slobodu korištenja lokaliteta, suradnju i mentorstvo u stvaralaštvu uz popratnu turističku ponudu. Brojni svjetski prepoznati znanstveni instituti i organizacije nude slične programe. Uvođenjem programa otvara se mogućnost stalne suradnje s hrvatskim i međunarodnim školama, fakultetima i istraživačkim ustanovama, te umjetničkim udruženjima.

3. Off-museum sadržaj

Komercijalnu komponentu sadržaja čine i nemuzejski sadržaji poput koncerata, teambuildinga, zabava, ostalih događanja. Komercijalnom ponudom nastoji se zainteresirati posjetitelja na dolazak te osigurati održivost financiranja. Za audio vizualna događanja potrebno je previdjeti i opremiti odgovarajući prostor.

Oblici sadržaja:

1. Predstave i filmske projekcije
2. Koncerti i festivali

²⁴ <http://www.ina.hr/INA-za-mlade>

3. Teambuildinzi, sastanci, druženja
4. Organizacija događanja na zahtjev
5. Ostalo (vjenčanja, zabave, prezentacije)

Primjeri aktivnosti

Johannesburg Fest koji kao svoj cilj ima promicanje alternativne glazbe i kulture općenito. Okosnicu festivala čini dvodnevna koncertna ponuda u sklopu koje je 2015. godine nastupilo više od 20 izvođača.²⁵ Park svojom budućom infrastrukturom i opremljenošću može pružiti podršku i potaknuti organizaciju novih festivala i događanja i inicirati nove komercijalne sadržaje u Gradu.

11. Potrebni objekti u parku:

Glavni objekti:

1. Izložbeni prostor*
2. Radionički prostor (za rad s korisnicima)*
3. Eksperimentalni laboratorij
4. Dvorana za predavanja
5. Info punkt

Ostali potrebni objekti:

1. Ugostiteljski objekt /restoran
2. Ambijentalni park za djecu i odrasle (izvedbene derivacije postrojenja, adrenalinski park, zipline...)
3. Info centar sa suvenirnicom i spremištem za odjeću*
4. Sanitarni čvor
5. Parking
6. Čuvaonica građe (arhiv)*
8. Prostor za muzejsku dokumentaciju*
9. Preparatorska radionica*
10. Prostor za prijam građe i manipulaciju njome*
11. Prostor za stručno i tehničko osoblje
12. Ured kustosa
13. Smještajne jedinice
14. Mjesta za odmor i opuštanje

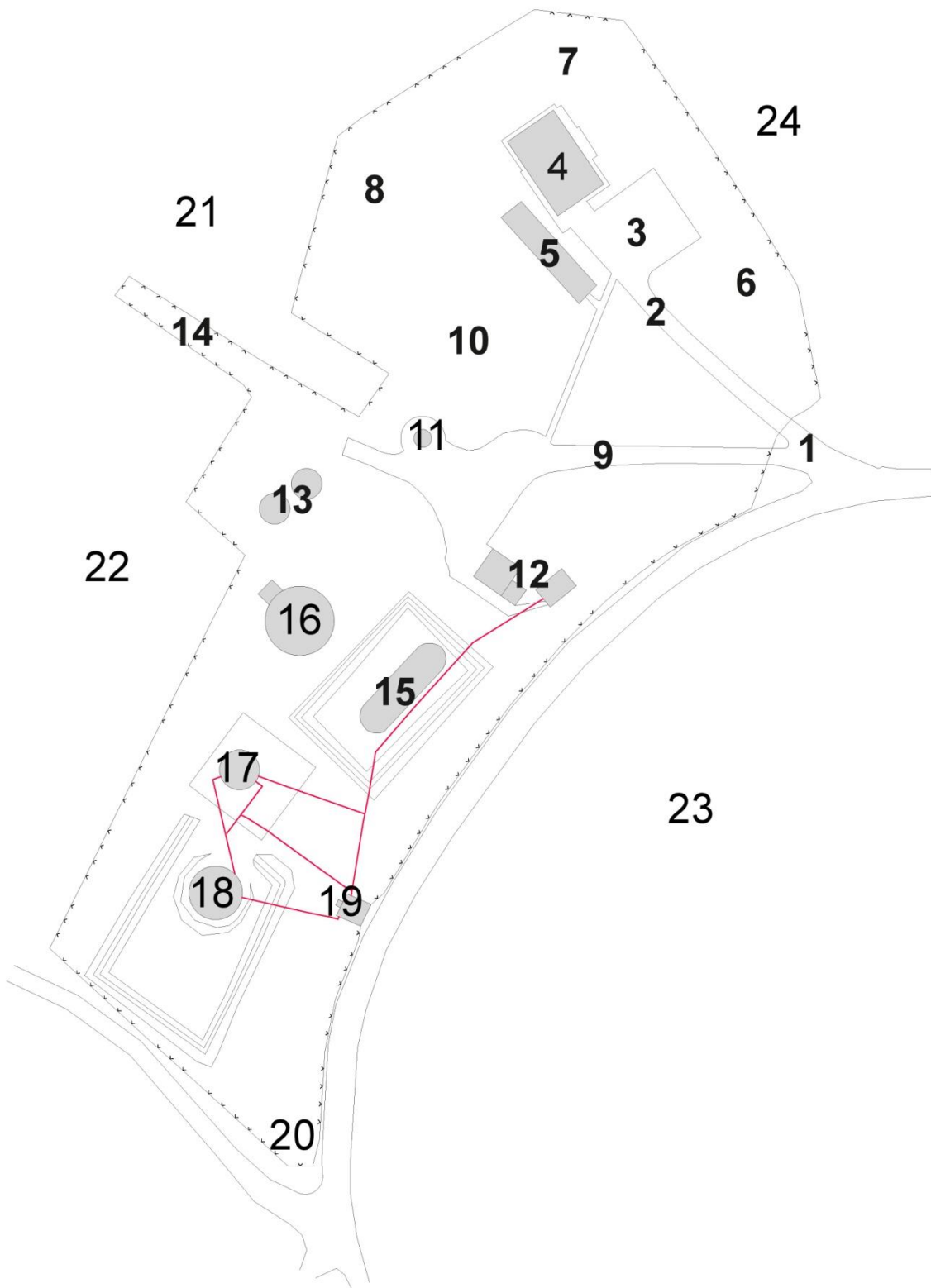
²⁵ <http://www.johannesburgfest.com/>

Ukoliko se odluči o osnivanju parka čija je glavna djelatnost muzejskog karaktera prema članku 42. Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja²⁶, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije lokalni muzej mora sadržavati objekte obilježene simbolom *.

12. Funkcije i aktivnosti unutar prostora

Placemaking radionicom koju su vodili predstavnici tvrtke Karzen i Karzen (izrađivači Strategije razvoja turizma i ovog koncepta) izlistan je niz potencijalnih funkcija prostora s pripadajućim aktivnostima. Ova lista osnova je za daljnju razradu funkcija i planiranje aktivnosti kao i za izradu idejnog rješenja kompleksa, a poslužila je za mapiranje ideja dionika radionice. Popis funkcija i aktivnosti otvara mogućnosti i nova pitanja o tome kako najefikasnije iskorisiti prostor Petice. Tako je ova faza generiranja ideja otvorila nova pitanja kao što su postojanje potreba za izgradnjom nove muzejske zgrade, kako iskoristiti podzemni dio lokaliteta, je li moguće pretvoriti rezervoare u svojevrstne smještajne jedinice i sl. Ovi će se prijedlozi uklopiti u idejno rješenje koje je potrebno izraditi u sklopu projektne dokumentacije kao pripremu za prijavu projekta obnove na fondove Europske Unije, ali i za ispitivanje mogućnosti financiranja ovog tematskog parka kroz adekvatan model javno-privatnog partnerstva.

²⁶ <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/126462.html>

Slika. Tlocrt lokaliteta Petica

	CJELINE	FUNKCIJE	AKTIVNOSTI
1	ulaz	izgradnja nove zgrade - izložbena funkcija, info punkt - orijentacija, ulaz-izlaz, suvenirnica	izložbe u novoj, većoj zgradi, orijentacija, izrada i kupovina suvenira
2	prilaz	geološki ulaz kroz cijev, podzemni postav	izložbe pod zemljom
3	parking	info table, dućan	orijentacija, kupovina
4	upravna zgrada	edukacijski centar, prikaz erupcije nafte, potrebno proširiti zgradu	radionice, konferencije, predavanja
5	sjenica	kafić, restoran	radionice, druženja, konzumacija jela i pića
6	dio parka		Festival
7 & 8 & 10	dio parka /voćnjak/ park u crnogorici	zip line, klupe, zadržati drveće, rope course, dječje igralište, izgradnja glavne muzejske zgrade, Izgradnja smještajnih kapaciteta	igra, sportske aktivnosti, šetnja, noćenje
9	prilazni put prema postrojenju	drveni toranj, staze, industrijska baklja	
11	uspravni toplinski dehidrator	fiksno, nemoguće prenamijeniti	
12	Zgrada poviše - zgrada udruge KVIN, zgrada niže kotlovnica i pumpa	izložbeni prostor - prikaz tematske cjeline rafiniranje i prerada, bušotina, jama s naftom	Izložba
13	spremnici i pumpe vatrogasne vode	izložba - prikaz geo slojeva, ostaviti grmove nad spremnicima, podzemni izložbeni prostor - multimedijalni virtualni sadržaj	Izložba

14		pokretni LAB - kamion za seizmiku, shema bušotine	eksperimentiranje i edukacija
15	spremnik suhe nafte	fiksni dio postrojenja, moguće otvoriti	tematske ljetne škole, artists in residence program
16	vatrogasni spremnik vode	multimedijski prostor za prezentacije, seminare, interaktivni laboratorij, simulacija platforme na moru	prezentacije, seminari, edukacija
17	ulazni spremnik za kapljevину	fiksno, nemoguće prenamijeniti otvoriti krov	penjanje, interaktivno istraživanje prostora
18	ulazni spremnik	aakustički setup, izvedbena pozornica, lift	koncerti javna događanja, tribine
19		laboratorij za preradu nafte s uzorcima	eksperimentiranje i edukacija
20	dio iza sigurnosnog nasipa	vidikovac, ventili za otvaranje/zatvaranje, sprave za igru u obliku elemenata, postrojenja	multidisciplinarnе ljetne škole u prirodi
21	šuma	adrenalinski park, parking, kačaljke, bazeni	trail run utrke, sportske aktivnosti
22	šuma i njihalica u pogonu	osvijetljene kačaljke, šetnice i staze	simulacija erupcije nafte
23	Šuma ispod ceste na strmoj padini	spomenik NOB I bunar, toranj 50m, stara njihalica, biciklističke staze, skulpture, dječje igralište	biciklističke trke, igranje, penjanje,
24	toranj	tematska edukativna šetnica, vidikovac, toranj,	festival inovacije, dan planeta Zemlje, koncerti, predstave, performansi

13. Dionici

Uključivanje različitih znanosti i struka u djelovanje muzeja presudno je za stvaranje novog programskog sadržaja. Znanosti koje svakako moraju aktivnim doprinosom utjecati na uspostavu i rad parka jesu: društvene (muzeologija, IT, povijest, povijest umjetnosti, etnologija, arheologija, sociologija, filozofija, ekonomija, pedagogija, psihologija, itd.), prirodne i tehničke (geologija, naftno rudarstvo, kemija, fizika, strojarstvo, biologija, geografija, ekologija, agronomija, šumarstvo, građevinarstvo, arhitektura i dizajn). Povezivanje prirodnih i društvenih znanosti u kulturno kreativne sadržaje moguće je uključivanjem različitih grana umjetnosti (likovna praksa i teorija, kiparstvo, slikarstvo, film, glazba...). Interdisciplinarnim uključivanjem u planiranje i uspostavu parka, polivalentnost programa i ponude neće izostati.

Iz tog su razloga već kontaktirani stručnjaci iz Muzeja naftne industrije Zalaegerszeg u Mađarskoj, Tehničkog muzeja u Zagrebu, Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Hrvatski robotički savez, Institut za geologiju te mnogi drugi potencijalni partneri i suradnici.

Uz stručnjake, neminovno je uključiti i aktivne dionike iz zajednice koji kroz svoj angažman trebaju sukreirati prostor parka. U nastavku su izlistani svi dionici koji imaju potencijal sudjelovati u procesu uspostave i aktivnostima parka:

- Grad Ivanić-Grad i mjesni odbori (MO Graberje...)
- Kulturne i umjetničke institucije - Prijatelji baštine, Muzej grada Ivanić-Grada
- Kulturni i turistički djelatnici (TZ...)
- Turistički vodiči i voditelji turističkih agencija
- Specijalna bolnica Naftalan
- Ostale udruge – Brenta, Biciklistički klub, Društvo prijatelja prirode, lovačko društvo Prepelica, Pustolovno ekspedicijski klub "U divljini"
- Pružatelji i korisnici ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta
- Mikro i mali poduzetnici, obrtnici, OPG-ovi (seoski turizam Kezele, Vinarija Voštinić Klasnić...)
- Obrazovne institucije (srednja škola, pučko otvoreno učilište)
- Znanstveno istraživačke institucije i pojedinci
- Hrvatske šume (Šumarija Novoselec)

14. Vrijednost za zajednicu

Suradnju institucije parka sa zainteresiranim skupinama moguće je ostvariti na četiri nivoa: lokalnom, nacionalnom, regionalnom i svjetskom.

Lokalnu suradnju čini povezivanje sa turističkim sadržajem grada i okolice kako bi se prepoznali novi, potencijalni oblici turizma i mogućnosti (kulturni turizam, zdravstveni turizam, poučne i športske staze, povijesno-adrenalinski parkovi, uključivanje u ekološke

projekte i projekte očuvanja prirode...). Oplemenjivanje turističke ponude pretpostavlja i gospodarsku suradnju sa subjektima lokalne zajednice (obrtni, OPGovi, prijevoz, ugostiteljska ponuda, tradicijska gospodarstva ruralnih područja i etno- turizam, lječilište Naftalan...). Spomenuto povezivanje temelj je za razvoj promotivnih aktivnosti i jedinstveno brendiranje grada Ivanić Grada. Osobito je važno povezivanje i suradnja parka sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Naftalan, jedinim europskim lječilištem koji za tretman pacijenata koristi naftni derivat naftalan. Implicitno, uspostava parka dovodi do porasta turističke potražnje, a time raste broj zaposlenih u turističkom sektoru, protok volontera i zainteresiranih strana kroz gradsko područje, aktivna participacija građana u kreiranju turističke ponude te otkrivanje novih vrijednosti, znanja i spoznaja.

Nacionalna suradnja olakšat će umrežavanje znanstvene, poslovne, istraživačke, kulturne i umjetničke zajednice, a suradnjom na regionalnom i svjetskom nivou (mreže muzeja, interaktivnih centara, EOGAN- „European Oil & Gas Archives Network“ i dr.) moguće je povećati vidljivost i usvojiti primjere dobre prakse. Nužno je i umrežavanje s ostalim tematski sličnim parkovima i spomen parkovima (Naftni bunar Martin u Ciglenici, Spomen park naftaša u Pakelinici itd.)²⁷ što otvara mogućnost za stvaranje nove kulturno turističke rute u Hrvatskoj.

15. Vrijednosti za partnere

Uspostava i sustav upravljanja i financiranja parka zbog održivosti mora biti diverzificiran. Diverzifikacija počiva na raspodjeli resursa između javnog, privatnog i civilnog sektora – svih dionika. Kod targetiranja privatnog partnera, fokus je stavljen na naftne kompanije, osobito INU koja je i vlasnik lokaliteta. Uključivanjem korporacija financijskom investiranjem, ali i doprinosom u vidu strateškog upravljanja parkom stavit će posebni fokus na održivost i isplativost projekta. Privatni partner uključivanjem može ostvarivati kontinuirane i dugoročne koristi. Neke od spomenutih koristi jesu aktivno sudjelovanje u strateškom upravljanju parkom (donošenje odluka), osmišljavanje sadržaja u skladu s filozofijom kompanije, trajni i jednokratni oblici promocije, istupi u sklopu događanja, korištenje prostora za vlastite aktivnosti. Ovaj park tako može postati mjesto okupljanja svih zaposlenika, prijatelja i partnera kompanije. Dugoročno, privatni partner kroz djelovanje u parku zasluženom može utjecati na popularizaciju znanosti, postati inicijator inovacija i društvenih inovacija u vlastitoj domeni poslovanja, ojačati korporativni imidž te se bolje i uspješnije integrirati u lokalnu i istraživačku zajednicu. Vrijednosti koje partner ostvaruje uključivanjem u park pomažu strateški i promišljeno usmjeriti politiku društvene odgovornosti kompanije.

²⁷ Prijedlogu muzejske koncepcije budućeg muzeja naftnog rudarstva/ tehnološko ambijentalnog parka petica, Špelić, 2016.

SHEMA VRIJEDNOSTI

16. Primjeri dobre prakse

Ivanina kuća bajke (Ogulin)

Ivanina kuća bajke multimedijalni interdisciplinarni centar za posjetitelje posvećen stvaralaštvu Ivane Brlić Mažuranić. Centar se sastoji od stalne izložbe, biblioteke, multifunkcionalnog prostora za sadržaje na temu bajke, izdavačke djelatnosti, web stranice s bazom bajki, tematske rutei prodavaonice.

Ovaj centar namijenjen je prvenstveno djeci, a sadrži interaktivne elemente upametno i privlačno dizajniranom prostoru. Centar se sastoji od nekoliko cjelina. Vladimir Končar, jedan od autora idejnog rješenja za Poslovni Dnevnik opisuje centar: "Ulaskom u prostor izložbe ulazite u "Čarobnu šumu" u kojem vas dočekuju dva stabla koja pripovijedaju priče iz Ivaninih djela i zgone iz njezina života. U šumi je skriveno "čarobno zrcalo" koje otkriva "unutarnju čudesnu sliku" onoga tko se u njemu ogleda, a tu sliku možete dobiti za uspomenu na ulaznom pultu. Iz šume ulazite u "Začarani dvorac" gdje vas dočekuje nekoliko touchscreen ekrana prerusenih u slike na zidu. Hodnici dvorca su mjesto za istraživanje bajki - što je to bajka i tko bajke piše, zapisuje i pripovijeda te što se sve u bajkama događa. Svi ekrani osim prezentacije kriju i jednostavne provjere znanja. U samom kutku dvorca nalazi se ognjište u kojemu se bajke u "Bajkovitom Jukebox-u" mogu preslušati. Unutar dvorca je tajanstvena odaja u kojoj se mogu pogledati edukativni animirani filmovi i zaigrati interaktivna igra. Na galeriji je kreativna soba namijenjena edukativnim i zabavnim radionicama. U sobi se nalazi i multitouch ekran na kojem imate mogućnost nacrtati novo remek djelo ili provjeriti znanje u "Kvizomatu". U prvih mjesec dana rada iz kuće oduševljeno izlaze djeca i roditelji, a najdoljmljiviji zapis iz virtualne knjige dojmova je onaj sedmogodišnje Antonele " Ovo mi je najbolji dan u cijelom mojem životu". Bolji komentar na postav od iskrenog komentara djeteta ne možete dobiti.". ²⁸Centar je prožet interaktivnim igrama i izvrsno integriran s *online* platformama i društvenim mrežama. Uz spomenuti postav, muzej sadrži i radionički prostor za stvaranje novih kreativnih sadržaja (radionice za djecu, radionice filcanja vune) te potiče akademsko istraživanje, umrežavanje i ispitivanje materije bajke.

Za inicijativu za pokretanjem Ivanine kuće bajki zaslužna je TZ grada Ogulina, temeljem strategije razvoja kulturnog turizma, a za idejno rješenje zaslužan je Studio revolucija u suradnji s Vanjom Cuculićem i Draganom Lucijom Ratković Aydemir. Na projektu je radilo više od šezdeset stručnjaka različitih disciplina punih sedam godina. Vrijednost projekta je oko 1 milijun i 360 tisuća eura od kojih je gotovo milijun eura pribavljen iz bespovratnih sredstava Europske unije dok su ostatak financirali Grad Ogulin, Ministarstvo kulture i Turistička zajednica Ogulina. Ivanina kuća bajke nominirana je za prestižnu nagradu Europski muzej godine 2016.

²⁸ <http://www.poslovni.hr/after5/ivanina-kuca-bajke-za-najljepsi-dan-u-djecjem-zivotu-262763>

Slika: Ivanina kuća bajke

Izvor: <http://vizkultura.hr/multidisciplinarna-bajka-u-ogulinu/>

Kulturni centar europske svemirske tehnologije (Slovenija)

*Kulturno središte evropskih vesoljskih tehnologij (KSEVT) ili Kulturni centar europske svemirske tehnologije, na hrvatskom, glavninu svoga djelovanja posvećuje istraživanju i razvoju programa posvećenim kulturalizaciji svemira. Stvoren na osnovama lika i dijela poznatog slovenskog znanstvenika i pionira astronautike Hermana Potočnika, centar je smješten u pitoreskom slovenskom mjestu Vitaje. Primarni cilj institucije otvorene 2006. godine je pružanje infrastrukture i konteksta za transfer znanja kroz konferencije, radionice i rezidencije na kojima umjetnici i znanstvenici razvijaju različite teme i koncept vezane uz ljudsku aktivnost u svemiru. Svrha istraživanja je stvoriti kulturne aplikacije za svemirski program, koje se baziraju na holističkom pristupu pri čemu teoretski i praktični pristupi radu rezultiraju komplementarnim procesom razmišljanja (znanost i umjetnost). Nadalje, razvijeno znanje se prezentira institucijama i organizacijama koje se kontinuirano bave istraživanjem svemira uključujući i znanstvenu i umjetničku komponentu produkcije. KSEVT je institucija koja interdisciplinarnim djelovanjem intelektualnih i umjetničkih aktivnosti razvija kulturalizaciju svemira. Uz istraživanje KSEVT ima i ulogu muzeja te edukacijske ustanove za mlađe naraštaje, koji imaju priliku reproducirati manje tehnološke objekte i učiti o istraživanju svemira.*²⁹

²⁹ Preuzeto sa: <http://www.d-a-z.hr/hr/vijesti/ksevt---kulturni-centar-europske-svemirske-tehnologije,2240.html>

Slika: KSEVT

Izvor:

<http://thesuperslice.com/2013/01/04/cultural-center-of-eu-space-technologies-ksevt-dekleva-gregoric-arhitekti-x-sadarvuga-x-ofis-architects-x-bevk-perovic-arhitekti/>

<http://www.delo.si/kultura/razstave/ksevt-majhen-korak-za-vesolje-velik-skok-za-vitanje.html>

<http://www.d-a-z.hr/hr/vijesti/ksevt--kulturni-centar-europske-svemirske-tehnologije,2240.html>

17. Analiza opcija ulaganja

Obzirom na mogućnosti predloženo je nekoliko investicijskih smjerova koji lokalitet stavljaju u aktivan pogon. Potrebno je izraditi detaljnu CBA analizu, no prema referentnim primjerima moguće je zaključiti podjelu na:

Alternativa 1: BEZ ULAGANJA – Pop up edukativni centar

Bez značajnog ulaganja u prostor, lokalitet Petice može poslužiti kao povremeni edukativni centar za poticanje znanosti i inovacija. Bez financijskog ulaganja centar na korištenje pruža djelomično opremljenu edukacijsko/ radionička dvoranu, sjenicu, kuhinju, sanitarni čvor i vanjski prostor (zelenilo). Također, potrebno je provjeriti mogućnost postavljanja kampa na zelenim površinama. Organizacija i vođenje edukativnog centra ostvariva je na volonterskoj bazi, no moguće je uspostaviti suradnju s lokalnim ugostiteljem, školom, udrugama i OPG-ovima kako bi se ponuda proširila, dobila komercijalan značaj (bila naplativa) i osigurala kvalitetu sadržaja koji će se nuditi. U ovom slučaju dinamične aktivnosti poput radionica, labova, predstava, umjetničko - znanstvenih aktivnosti prvenstveno za dječji uzrast bi bili adekvatni. Ljetni kamp robotike koji se organizira u ljeto 2016. na lokalitetu upravo je aktivnost ove vrste. Također, ovaj oblik centra dobar je početni korak (uvod) za uspostavu nekih od ostalih spomenutih oblika ustrojstva dok se ne prikupi i izradi potrebna dokumentacija i izvrši druga potrebna priprema za uspostavu sofisticiranijeg rješenja.

Alternativa 2: MINIMALNA ULAGANJA – Centar za posjetitelje

Prostor upravne zgrade, zajedno s popratnim objektima optimalnog je kapaciteta za uspostavu Centra za posjetitelje. Centar za posjetitelje može imati višeznačnu funkciju, pa tako

može biti turistička atrakcija, sredstvo informiranja turista, ali i muzejski prostor. Prema specifikacijama zatvoreni prostor lokaliteta, upravna zgrada, površinom prelazi 50m² i time ulazi u kategorijusrednjeg centra za posjetitelje. Kako bi se centar za posjetitelje srednje veličine upostavio potrebno je zadovoljiti sljedeće kriterije:³⁰

Srednji centri za posjetitelje (od 50 do 200 četvornih metara):

- višenamjenska dvoranu kao središnji prostor gdje su ujedinjene sve glavne funkcije,
- mogu biti organizirani i u zasebna područja te uključivati ulazno predvorje s informativnim centrima i zahodima, dvorane za izložbe i edukaciju, kao i ugostiteljske te prodajne objekte,
- informativni centri i zahodi, dvorane za izložbe i edukaciju, ugostiteljski i prodajni objekti
- minimalan broj stalnih zaposlenika – jedan

Minimalnim ulaganjima moguće je zadovoljiti kriterije za uspostavu ovakvog jednog centra.

Alternativa 3: DJELOMIČNA ULAGANJA – Muzej naftnog rudarstva

Primarno, za osnivanje muzeja potrebno je zadovoljiti uvjete prema Zakonu u muzejima (u prilogu). Nakon temeljnih uvjeta koji pretpostavljaju postojanje muzejske građe, dokumentacije, prostora, opreme i osoblja kojima je moguće ostvariti registraciju zahtjeva se detaljan plan pripremnih radova i muzeološke koncepcije. Za uspostavu Muzeja naftnog rudarstva u procesu je prikupljanje građe i utvrđivanja lokaliteta pod status kulturne baštine. Prednost registracije lokaliteta kao muzeja je mogućnost financiranja prijavom na natječaj, no obzirom na turistički neatraktivnu tematiku (što prati i sam naziv muzeja – Muzej naftnog rudarstva) postoji veliki rizik neposjećenosti i dugoročne financijske neodrživosti. Stoga, prilikom donošenja odluke o ustrojstvu potrebno je razmotriti je li svrha ovog lokaliteta (kao što je na početku ove koncepcije navedeno) a) generirati turističku posjećenost? Ili b) očuvati i prikazati lokalno nasljeđe i povijest?.

Alternativa 4: POTPUNO ULAGANJE – Ambijentalno industrijsko tematski park

Uspostava Ambijentalno industrijsko tehnološkog tematskog parka svakako je najatraktivniji oblik komercijalizacije sadržaja i prostora koji lokalitet Petice nudi. Pažljivim planiranjem i vođenjem te mulidisciplinarnim pristupom moguće je ostvariti velik obrtaj posjetitelja i korisnika prostora. Komponenta održivost parka gotovo je zajamčena, no uspostava zahtjeva velike financijske i strukturalne intervencije i investicije. Ipak, uspostavom ovog oblika parka pruža se mogućnost financiranja iz različitih izvora (privatni sektor, europski fondovi,...) Ulaganjem u park potrebno je proširiti i osuvremeniti postojeću infrastrukturu i opremiti je suvremenim tehnološkim alatima. Dugoročno, održivost,vidljivost i širenje parka svakako bi doprinijelo turističkom razvoju grada i šire okolice.

³⁰ HERA Turizam jadranske baštine - Akcijski plan za održivost, prosinac 2015.

Prijedlog izrađivača koncepcije svakako je usmjeriti se na izgradnju Ambijentalno industrijsko tehnološkog tematskog parka, ali kao primarno znanstveno-edukativnog centra koj bi svojim interaktivnim i edukativnim doživljajem privukao posjetitelje, a ne „zabavnog“ parka koji bi svojom interpretacijom zanemario polazišni koncept i namjenu kompleksa.

18. Akcijski plan

Budući da je u ovom trenutku potrebno poduzeti neke hitne mjere intervencije radi ostvarivanja uvjeta za prijavu na natječaje fondova EU te ostvarivanja prava na preventivnu zaštitu, u okviru akcijskog plana, definiraju se sljedeći koraci:

Aktivnosti	Nadležno tijelo/osoba/radni tim	Okvirni datum
PRVA FAZA		
<ul style="list-style-type: none"> Formiranje stalnog radnog tima koji će izraditi detaljniji akcijski plan sa pojedinim fazama i obavezama/odgovornostima pojedinih članova tima (od konzervatorskih i ugovornih do financijskih, tematskih i konceptualnih) 	Grad Ivanić-Grad u suradnji sa Gradskim muzejem i drugim dionicima	Svibanj 2016.
<ul style="list-style-type: none"> Preventivna zaštita kulturnog dobra 	Konzervatorski odjel Ministarstva kulture, Tehnički muzej Zagreb, Muzej Ivanić-Grad	Rujan 2016.
<ul style="list-style-type: none"> Prijava kompleksa „Petica“ na Ministarstvo kulture za odobrenje preventivne zaštite, čime kompleks stječe pravo prijave na natječaje fonda EU za kulturnu baštinu. <p>Konkretno je potrebno sljedeće:</p> <p>a) zaštititi sve industrijske objekte na lokaciji kao industrijsku baštinu,</p> <p>b) preventivno zaštititi lokaciju kao kulturno dobro (uz jasnu definiciju vlasništva - to može biti i dalje INA, pa i Hrvatske šume - za dio gdje je već bila poučna staza ispod objekta namijenjenog za uži sklop Muzeja.</p> <p>c) iz zaštite izuzeti građevine na kojima se opravdano mogu i/ili moraju izvesti potrebni građevinski zahvati - dogradnje i adaptacije u cilju pretvorbe</p>	Gđa. Vida Pust Škrkulja kao voditeljica procesa, Konzervatorski odjel Zagrebačke županije, Ministarstvo kulture	U postupku – do kraja 2016. godine

u funkcionalan i atraktivan muzej naftnog rudarstva (prije svega upravna zgrada, rezervoar za vodu - kružna građevina, po koncepciji predviđena za adaptaciju unutrašnjosti u multimedijски prostor za edukativne i druge sadržaje, te sjenica koja je doduše izrazito upotrebljiva kakva je, no nema neku definiranu povijesno-estetsku ili za industrijski proces važnu funkciju.		
<ul style="list-style-type: none"> Izmjene važećeg Sporazuma između INA d.d. i Grada Ivanić-Grada kojim će se dugoročno definirati prava i obveze obje strane kako bi se stimuliralo daljnje ulaganje u ovaj projekt 	Predstavnici INA d.d. i Grada Ivanić-Grada	U sljedeća tri mjeseca?
<ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i popisivanje građe 	Gradski muzej/Crosco	Lipanj?
<ul style="list-style-type: none"> Prezentacija projekta prema drugim privatnim tvrtkama sa ciljem ispitivanja interesa u realizaciju modela Javno-privatnog partnerstva 		Lipanj? Rujan?
<ul style="list-style-type: none"> Obilazak Muzeja naftnog rudarstva u Mađarskoj 		Rujan?
<ul style="list-style-type: none"> Ispitivanje drugih mogućnosti i izvora financiranja – za druge opcije potrebno je riješiti imovinsko-pravne odnose 		Tijekom cijelog projekta. Npr. Zagrebačka županija za djelomičnu projektну dokumentaciju (npr. predstudija izvodljivosti i CBA; idejno rješenje) i sl.
<ul style="list-style-type: none"> „Pop-up“ - privremena događanja koja će dignuti vidljivost lokaliteta (npr. ljetna škola robotike, festivali i sl.) 		Tijekom ljeta i jeseni
DRUGA FAZA		
<ul style="list-style-type: none"> Prijava na natječaj Kulturna baština za projektну dokumentaciju 	Grad i partneri – ukoliko se natječaj ponovi i steknu uvjeti za prijavu	
<ul style="list-style-type: none"> Priprema projektne dokumentacije <ul style="list-style-type: none"> Studija izvodljivosti i CBA Plan upravljanja Marketinški plan i komunikacijska strategija Tehnička dokumentacija – do glavnog projekta 	Grad IG i partneri	2017

○ Plan promocije i brandiranja		
• Realizacija projekta – ovisno o smjeru		2018-2020
• Interpretacija sadržaja i oprema lokaliteta		2018-2020

19. Modeli upravljanja

Kod definiranja modela upravljanja nužno je prepoznati ključne dionike za upravljanje.

Unaprijed definirani model upravljanja

Iako model upravljanja još nije u potpunosti uspostavljen, temeljem Sporazuma o suradnji, te kroz održane radionice zaključak je kako glavna upravljačka tijela čine:

1. Grad Ivanić-Grad
2. INA d.d.
3. Muzej grada Ivanić-Grada

Proces osnivanja gradskog Muzeja pokrenut je 2015.godine a, dokumentom *Prijedlog muzeološke koncepcije i organizacije muzejske djelatnosti za Muzej Ivanić-Grada, Pavić i Škrkulja, 2015.* pretpostavlja se kako je park (muzej) jedna od tri muzejske cjeline koju zajednički čine gradski Muzej, Kundek kuća i Petica. Iako Prijedlogom model upravljanja nije strogo definiran, moguće je pretpostaviti centraliziran način upravljanja kroz gradski Muzej, odnosno, kroz jednu univerzalnu muzejsku ustanovu.

Također, Ugovorom o suradnji definirano je upravljanje od strane Grada, dok INA pruža podršku u osnivanju pružanjem muzejske građe. Ovaj oblik sporazuma pretpostavlja kako je grad odgovoran za vođenje i financiranje (osnivanje i redovni troškovi) parka. Osim toga, prema članku 3. Sporazuma *KORISNIK se obvezuje da temeljem ovog Sporazuma, INA stječe neograničeno pravo korištenja svih fotografija, snimaka i ostalog materijala Muzeja u promotivne svrhe INA-e. KORISNIK se nadalje obvezuje po potrebi dati izjavu i biti sugovornik za potrebe Sektora korporativnih komunikacija INA-e, izvršavati sve usluge medijskog karaktera za potrebe INA-e bez obveze plaćanja bilo kakvih naknada od strane INA-e. INA također zadržava pravo korištenja prostora u svrhu organizacije stručnih skupova i predavanja bez dodatnih naknada, a sukladno unaprijed dogovorenom rasporedu.* Ovim člankom isključena je participacija drugih subjekata privatnog sektora kao potencijalnog partnera parka. Zbog spomenutog ograničenja predložena je **hitna revizija ovog Sporazuma.**

Prijedlog modela upravljanja

Ukoliko je moguće sklopiti novi, izmijenjeni Sporazum o suradnji, u upravljanje parka mogu biti uključeni:

1. Grad Ivanić-Grad
2. Pravne osobe (korporacije, INA; Croscos, drugi prema interesu)
3. Fizičke osobe (pokrovitelji)
4. Muzej grada Ivanić-Grada
5. TZ Grada Ivanić-Grada

Odgovorni dionici trebali bi formirati Upravljačko tijelo parka čija je temeljna zadaća upravljanje parkom, ali i definiranje optimalnog pravnog upravljačkog oblika i operativnu organizaciju parka. Upravljačko tijelo činio bi po jedan predstavnik/ca svake od navedenih institucija.

Temeljne zadaće Upravljačkog tijela:

1. Definirati pravi oblik upravljanja
2. Osigurati uvjete za provedbu strateškog i operativnog plana parka
3. Osigurati financiranje i samoodrživost parka

Mogući pravni oblici osnivanja³¹:

1. **Poduzetnički model** - profitabilni model u kojim se osniva društvo kapitala. Društvo kapitala može biti osnovano kao društvo s ograničenom odgovornošću ili dioničko društvo.
 2. **Jamstveni model** – javni model prema kojem grad Ivanić-Grad osniva instituciju koja ima ograničeno autonomno upravljanje (ustanova ili javno poduzeće).
 3. **Ugovorni model** – javno-privatni model koji zahtjeva povjeravanje određenih aktivnosti trećim osobama s ciljem da maksimalnog povećanja društvenog utjecaja javnih službi, uvažavajući ekonomsku i proračunsku ravnotežu. U ovom slučaju može doći do osnivanja Agencije – udruživanja/sudjelovanja svih ugovornih strana. Kod ugovornog modela način organizacije i upravljanja može biti: strukturni, sustavni i mješoviti.
- **Strukturni** – najjednostavniji model koji uspostavlja odnos između Agencije i komercijalnih operatora na poštivanje ugovornih normi najma i rukovođenja prostorima, najvažniji kriterij za dodjelu koncesije ekonomska ponuda.
 - **Sustavni** – složeni organizacijski model u kojem se Agencija, kao glavni nositelj, i komercijalni operateri međusobno povezuju u cilju ostvarivanja strateških ciljeva Tvrdave što zahtjeva zajedničko planiranje i suradnju u ostvarivanju zajednički zacrtane vizije.

³¹ Plan upravljanja tvrđavom Klis, Karzen i Karzen, 2016.

- **Mješoviti** – to je model koji predstavlja spoj prethodnih modela te koji je ostvariv i bez zajedničkog planiranja, jer se ostvaruje kroz intenzivniju suradnju svih dionika.

Uključenje civilnog društva u upravljanje parkom značajno može doprinijeti kvaliteti sadržaja i ponude. Stoga, uključivanjem civilnog društva (dionici) definiraju se i neki drugi modeli koji mogu biti:³²

- **Model hibridizacije** – partnerstvo javnog i civilnog sektora u suosnivanju i suupravljanju novom zajedničkom institucijom koja preuzima ulogu upravljanja javnim resursom.
- **Model zajedničkog upravljanja** – formiranje zajedničkog tijela upravljanja javnim resursom u kojemu je jednak broj predstavnika javnog i civilnog sektora.
- **Model suradničkog upravljanja** – partnerstvo javne ustanove s određenim brojem organizacija civilnog društva u svrhu zajedničkog upravljanja korištenjem prostora u javnoj infrastrukturi koja je u nadležnosti javne ustanove.
- **Model proširene suradnje** – suradnja javnog i civilnog sektora uspostavljena je isključivo na razini davanja javnog resursa civilnom sektoru na upravljanje i korištenje na određeno vrijeme bez naknade uz obavezu javnog sektora da pokriva dio materijalnih troškova korištenja infrastrukture, a civilni sektor osigurava javnu namjenu (kulturnu i društvenu) prostornog resursa.
- **Model nove javne kulture** – transformacija postojećeg centraliziranog modela upravljanja javnim kulturnim ustanovama prema uspostavljanju demokratizirane strukture upravljanja. Uključivanjem predstavnika organiziranog civilnog društva i građana u članstvo upravnih vijeća osiguralo bi se sudjelovanje različitih dionika u upravljačkoj strukturi³³.

20. Mogućnosti financiranja

Kao mogućnosti financiranja navodimo više izvora koji se zbog kompleksnosti projekta moraju uzeti u obzir.

- sredstva proračuna Grada Ivanić-Grada
- sredstva proračuna Zagrebačke županije
- sredstva državnog proračuna, odnosno resornih ministarstava i fondova (Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost te drugi fondovi).

³² Plan upravljanja tvrđavom Klis, Karzen i Karzen, 2016.

³³ iz radne bilježnice Zaklada Kultura Nova, studeni 2015,

http://kulturanova.hr/file/ckeDocument/files/Radna_biljeznica.pdf

- HEP ESCO model financiranja projekata energetske učinkovitosti
- sredstva Europskih strukturnih i investicijskih fondova i Programa Unije
- sredstva domaćih i međunarodnih financijskih institucija – domaće financijske institucije, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka
- sredstva iz privatnih izvora naročito za realizaciju projekta Muzej naftnog rudarstva kao ambijentalni industrijsko-tehnološki tematski park koji se može obnoviti jedino kroz model javno-privatnog partnerstva.

Među ovim izvorima financiranja, jedan od ključnih natječaja je sljedeći:

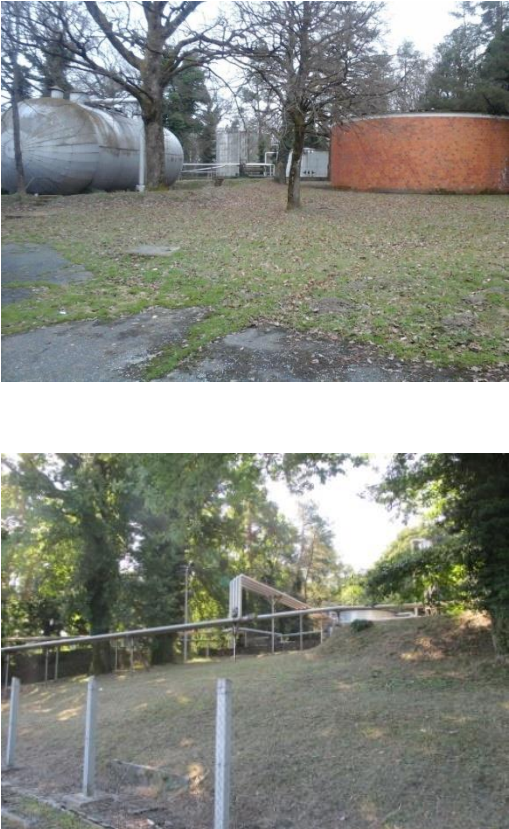
- natječaj Europskog fonda za regionalni razvoj, koji se objavljuje u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“, Prioritetne osi 6. „Zaštita okoliša i održivost resursa“, Investicijskog prioriteta 6c „Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine“, Specifičnog cilja 6c1 „Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine.

Za ovaj je natječaj bitno ispuniti uvjete koji se odnose na potvrdu da je lokalitet pod preventivnim mjerama zaštite ta da su ostvareni uvjeti kojima je Grada Ivanić-Grad ovlašten na prijavu i korištenje lokaliteta. Također je u ovom trenutku upitno hoće li natječaj biti ponovo objavljen i koliko će biti alokacija sredstava odnosno do kada će natječaj biti otvoren. Zato su ove dvije aktivnosti hitne ukoliko se želi ostvariti osnovne uvjete te projekt pripremiti za prijavu.

- Natječaj Zagrebačke županije za projektnu dokumentaciju. Također je potrebno ispuniti uvjete.
- Program prekogranične suradnje **INTERREG V-A Slovenija - Hrvatska 2014.-2020** kroz koji se može riješiti minimalna infrastrukturna unaprjeđenja. Potrebno je riješiti pitanje prijave/korištenja lokalitetom.
- Model javno-privatnog partnerstva. Za ovaj je model potrebno imati idejno rješenje i barem predstudiju izvedivosti i analizu troškova i koristi kako bi se vidjelo koje su opcije ulaganja i realizacije moguće odnosno koliko bi bila ulaganja u pojedinu fazu obnove.

GRAĐA IN SITU PREDVIĐENA ZA MUZEJ IVANIĆ-GRADA, MUZEJ NAFTNOG RUDARSTVA-							
Redni broj	Vrsta/naziv predmeta	Naslov predmeta	Vrijeme i mjesto proizvodnje	Mjere, materijeli i tehnika	Smještaj i namjena	Trošak sanacije/adaptacije	Fotografija
1.		Treater nafte (za dehidraciju)	oko 1970. god.	v = metak	metal		
2.		Pumpaona suhe nafte??					

3.	postrojenje	Kotlovnica			metal			
4.	dio postrojenja	Ulazni spremnik za kapljevinu (veliki spremnik, desno otraga)	oko 1970. god		metal			

5.	dio postrojenja	Procesni spremnik za odvajanje nafte (manji spremnik, lijevo otraga)	oko 1970. God		Metal		
----	-----------------	--	------------------	--	-------	--	--

6.	Dio postrojenja	Spremnik suhe nafte	oko 1970. god	Metal			
7.		Spremnik vatrogasne vode		metal, opeka			

8.		Bušaći toranj		V= Metal, drvo				
9.	postrojenje							
10.	njhalica	Njhalica – stroj za crpljenje nafte						
11.								

13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
CROSCOVA GRAĐA PRIPREMLJENA ZA MUZEJ IVANIĆ-GRADA, MUZEJ NAFTNOG RUDARSTVA							
Redni broj	Vrsta/naziv predmeta	Naslov predmeta	Vrijeme i mjesto proizvodnje	Mjere (m)	Materijal i tehnika	Smještaj	Fotografija
1.	vozilo postrojenje	Failing 3 – vozilo s hidrotehničkim postrojenjem za bušenje piezometara i plićih zdenaca	1990. god. USA	T=8200 kg V =2,90 Š =2,30 duž =6,55	metal	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	

2.	pomoćna oprema/pumpa	Pumpa za isplaku Würth Tip LK 73/4" x 16"/1000	1978. god. Njemačka	T=24.600 kg V =2,50 Š =2,20 Duž=6,00	metal	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	
3.	alat za bušenje/ žrvanjsko dlijeto	Žrvanjsko dlijeto 26"	2003. g. Kina	V =0,80 Š =0,70	čelik	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	
4. 5.	alati za bušenje/ žrvanjska dlijeta	Žrvanjska dlijeta raznih profila (26" i drugi)	2003.- 2008. g. Kina	V = Š = duž =	čelik	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	

6.	alati za bušenje/ krune bušačih čekića	Krune bušačih čekića 12" i 17 1/2"	Kina	V =0,8 Š =0,3048 V=0,8 Š=0,4445	čelik	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	
7.	alati za bušenje/prelazi	Prelazi 7 5/8" H90/ 7 5/8" REG	Drill Co USA	Š =0,27 duž =1,60	čelik	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	

8. 9.	alat za manipulaciju cijevima (zaštita cijevi - casing)	Elevator za cijevi 4" MAA Elevator za cijevi 5" RA	oko 1970. god. oko 1980. god.	V = 300 mm Š = 600 mm duž = 600 mm	metal	CROSCO Ivanić-Grad (krug Geoservisa)	
10.	oprema za bušenje	Stabilizator (rupe koju je žrvanjsko svrdlo izbušilo)			čelik	CROSCO Ivanić-Grad	
11.	oprema za bušenje	Teška šipka			čelik	CROSCO Ivanić-Grad	

12.	vozilo oprema	i	Vozilo Boven 8M s opremom/ postrojenjem za izvođenje radova			metal		
13.	?		Čeljusni preventer, (Schaffer) za sprečavanje erupcija kod bušenja			metal čelik?		
14.			Prstenasti preventer			metal čelik?		

15.		Uvodna prirubnica (landing spool) + 13. Bušotinska glava					
16.		Prigušivač erupcije i razdjelnik					
17.		Razdjelnik?					

18.		Rotacioni preventer Shaffer T-50	Oko 1960 USA	v=130 cm š=90 cm l=60 cm	metal čelik?			
19.		Zasun ili ventil bušotine 3 1/16 10 000			čelik?		